

Nortura
Konsernpensjonskasse

Årsberetning
og
Årsregnskap

2017

Årsberetning 2017 for Nortura Konsernpensjonskasse

1. Om virksomheten

Nortura Konsernpensjonskasse ble etablert 1. januar 1942 og har sin virksomhet på Løren i Oslo.

Nortura-konsernet gjennomførte full omdanning til innskuddspensjon fra 1. januar 2017 med utstedelse av fripoliser til både ansatte og pensjonister. Pensjonskassen er derfor å betrakte som en fripolisekasse. Kassen omfatter i tillegg foretakspensjonsordning og uførepensjon etter tjenestepensjonslovens kapittel 8 for delvis uføre medlemmer som ikke ble overført til innskuddspensjon.

Pensjonskassen er en selvstendig juridisk enhet. Pensjonskassens midler holdes adskilt fra selskapets midler og pensjonskassen hefter ikke for konsernet eller for konsernforetakenes forpliktelser. Det er tegnet reassuranseavtale for kassen. Pensjonskassen er underlagt tilsyn av Finanstilsynet og vedtektene er godkjent av Finanstilsynet.

Pensjonskassens formål er å forvalte fripoliseinnehavernes rettigheter i tillegg til de gjenværende medlemmer i ytelsesordningen som ennå ikke er meldt ut med fripolise.

2. Pensjonsområdet

Pensjonskassen har totalt 5.552 rettighetshavere hvorav 5.253 har fripolise. Sykemeldte og delvis uføre arbeidstakere fortsetter medlemskapet i ytelsesordningen så lenge de er sykmeldte eller delvis uføre, deretter meldes også de ut med fripolise.

Rettighetshavere	2017	2016
Premiebetalende	51	2 449
Uførepensjonister	248	837
Alders- og etterlattepensjonister	0	2 061
Fripoliser	5 253	227
Totalt antall rettighetshavere	5 552	5 574

Premieinntektene utgjorde 13,2 millioner kroner i 2017, mot 227,4 millioner kroner foregående år. Premieinntektene vil reduseres over tid etter hvert som de gjenværende delvis uføre friskmeldes, blir 100% uføre eller fyller 67 år.

Samlet pensjonsutbetaling utgjorde 113 millioner kroner i 2017 mot 105 millioner kroner foregående år.

Premiereserven pr. 31. desember 2017 utgjorde 2.826 millioner kroner mot 2.777 millioner kroner ved foregående årsskifte. Premiereserven er i 2017 tilført 73,5 millioner kroner i økt avsetning til administrasjonsreserve, som følge av omdanningen til fripolisekasse.

Den gjennomsnittlige grunnlagsrenten (garantirenten) for alle rettighetshaverne var 3,04% ved utgangen av 2017. Fremtidig regulering av fripolisene, også de som er under utbetaling, vil være individualisert og avhenge av den enkelte fripolisens grunnlagsrente i tillegg til pensjonskassens resultater og kapital situasjon. Pensjonskassens resultat for 2017 blir i sin helhet benyttet til å styrke bufferkapitalen. Det er imidlertid styrets mål at pensjonskassen over tid skal kunne gi oppregulering på fripolisene.

3. Kapitalforvaltning

Forvaltning av kapitalen blir gjort i henhold til vedtatte investeringsrammer gitt i egen strategi for kapitalforvaltning. Kapitalforvaltningsstrategien skal sikre at pensjonskassen oppnår en god avkastning med en risiko som er tilpasset styrets risikovilje, pensjonskassens risikobærende evne og gjeldende lover og forskrifter. Styret har i løpet av året behandlet strategien for kapitalforvaltning og det ble fastsatt nye investeringsrammer, med blant annet økt allokering til globale aksjer og renter. Dette for å begrense samlet risiko gjennom økt diversifisering og bredde i porteføljen. Dette bidrar til å stabilisere porteføljen og sikre at den har en relativt gunstig utvikling uavhengig av markedsforholdene. Pensjonskassens investeringer skal i hovedsak gjøres gjennom verdipapirfond og diskresjonære mandater, mens egenforvaltede verdipapirporteføljer er under avvikling. Tilpasning til ny strategi vil innføres over tid.

Pensjonskassens eiendeler er splittet i en kollektivportefølje hvor kundemidlene ligger og en selskapsportefølje hvor egenkapitalen ligger. Pensjonskassen forvalter kollektiv- og selskapsporteføljen samlet. Sum eiendeler utgjør 3.713 millioner kroner pr. 31. desember 2017. Den bokførte (realiserte) avkastningen ble 4,35 % og den verdijusterte avkastningen ble 7,27 % i 2017.

Pensjonskassens midler (kollektiv- og selskapsporteføljen) var ved årsskiftet plassert i følgende aktivaklasser: aksjer og aksjefond 20,1%, obligasjoner og rentefond 58,0%, pengemarked/bank 9,0%, eiendom 12,6% og annet 0,3%.

Pensjonskassen strategi for kapitalforvaltning omfatter også likviditetsstyring og det er fastsatt minimumskrav til likviditetsbeholdning, som er tilstrekkelig til å møte de til enhver tid løpende utbetalingene. Pensjonskassens likviditet på balansedagen er god.

4. Årsresultatet

Resultatregnskapet består av det tekniske regnskapet som er rettighetshavernes/medlemmenes regnskap og det ikke-tekniske regnskapet som er eiernes (selskapets) regnskap.

Teknisk regnskap

Resultatet fra teknisk regnskap består av summen av renteresultatet, risikoresultatet og administrasjonsresultat i tillegg til mottatt rentegarantipremie.

Tabellen under viser utviklingen av disse resultatene:

Tall i 1 000 kroner	2017	2016
Renteresultat	35 156	-12 519
<i>Til/fra tilleggsavsetning</i>	<i>-25 888</i>	<i>12 519</i>
Risikoresultat	-12 639	-1 248
Administrasjonsresultat	-3 302	3 493
Rentegarantipremie	3 957	49 210
Resultat teknisk regnskap	-2 716	51 455

Renteresultatet er overskudd/underskudd som følge av at den bokførte avkastningen (renteinntekter, utbytter og netto realisert kursgevinst) avviker fra kravet til årlig rentegaranti på forsikringsforpliktelsen. Av renteresultatet på 35,1 millioner kroner er 25,9 millioner kroner overført til tilleggsavsetninger, 0,7 millioner kroner er avkastning til risikoutjevningfondet, mens resten er benyttet til å dekke risikounderskudd på fripolisene.

Risikoresultatet er overskudd/underskudd som følge av at faktiske forsikringshendelser knyttet til medlemmers død eller uførhet avviker fra det som er forutsatt i beregningsgrunnlaget (tariffen). Risikoresultatet for 2017 viser underskudd som følge av negativ utvikling i uføresultatet. Dette skyldes blant annet endring i uførepensjonsplan, ny avsetningsmodell for uføre og at overgang til innskudd gir to år med skjevhet mellom risikopremie (inntekt) og reservetilskudd (utgift) for nye uføre. Styret følger utviklingen i uføresituasjonen og har i 2017 vedtatt en egen strategi for forsikringsrisiko med rammer og handlingsregler knyttet til forsikringsområdet. Risikoresultatet kan svinge fra år til år og pensjonskassen har et risikoutjevningfond som kan benyttes til å dekke negative risikoresultater. Videre kan positivt renteresultat på fripolisene benyttes til å dekke negativt risikoresultat på fripolisene. Årets negative risikoresultat på 12,6 millioner kroner dekkes med 8,5 millioner kroner fra renteresultatet på fripolisene, mens resterende underskudd dekkes fra risikoutjevningfondet.

Administrasjonsresultatet er differansen mellom de beregnede administrasjonsinntektene og de faktiske kostnadene for kapitalforvaltning og administrasjon. Pensjonskassen har avsatt administrasjonsreserve for å dekke fremtidige kostnader. Administrasjonsresultatet for 2017 ble negativt med 3,3 millioner kroner, og dette dekkes fra opptjent egenkapital. Administrasjonsresultatet forventes å gå i balanse over tid.

Ikke-teknisk regnskap og totalresultat

Nortura Konsernpensjonskasse oppnådde et resultat fra ikke-teknisk regnskap (selskapsporteføljen) på 33,9 millioner kroner. Totalresultatet før skatt utgjorde 31,1 millioner kroner.

Tall i 1 000 kroner	2017	2016
Resultat av teknisk regnskap	-2 716	51 455
Resultat av ikke-teknisk regnskap	33 854	18 144
Totalresultat før skatt	31 138	69 599

5. Risikostyring, risiko og soliditet

Det er helt vesentlig for pensjonskassen å ha kontroll med risikoene knyttet til virksomheten. Arbeidet med risikostyring og internkontroll foregår kontinuerlig og styret foretar en gang i året en grundigere vurdering og gjennomgang, herunder av gjeldende retningslinjer. Internkontrollrapporten som ble lagt frem for styret i 2017 bekrefter at pensjonskassens risikostyring og internkontroll er tilfredsstillende.

Styret i pensjonskassen har i 2017 vedtatt en strategi for styring av totalrisiko. For å kvantifisere pensjonskassens totalrisiko og delrisikoer benyttes Finanstilsynets stresstest I. Pensjonskassens totalrisikomål måles ved hjelp av bufferkapitalutnyttelsen som beskriver forholdet mellom pensjonskassens tapspotensial og kassens beregnede bufferkapital. Risikorammer med tilhørende handlingsregler og tiltak er basert på resultatene i Stresstest I som rapporteres og følges opp på kvartalsvis basis. Det er utarbeidet rammer for både totalrisiko og for delrisikoer. Pensjonskassens bufferkapitalutnyttelse etter stresstest I var 129 % ved utgangen av 2017. Bufferkapitalutnyttelsen etter stresstest II var på samme tidspunkt 40 %.

Pensjonskassen er utsatt for følgende delrisikoer:

Markedsrisiko

Med markedsrisiko menes risiko for tap som følge av endringer i markedsprisene på kassens investeringer, herunder aksje-, rente-, kreditt-, eiendoms-, og valutarisiko. De to viktigste risikoene for kassens plasseringer er aksjerisiko som følge av reduserte aksjekurser og dermed verdifall på aksjeporteføljen, samt kreditt risiko som følge av redusert kredittverdighet på utstedere av obligasjoner og dermed verdifall på renteporteføljen. Renteporteføljen har kort rentedurasjon og er i liten grad utsatt for renterisiko med kurstap på rentepapirer som følge av økning i den generelle markedsrenten. Pensjonskassen har ikke valutarisiko utover investeringer i globale aksjefond og eiendomsrisikoen er knyttet til investeringene i eiendomsfond. Pensjonskassen er imidlertid også utsatt for renterisiko på forsikringsforpliktelsen, her er risikoen at markedsrentene faller slik at differansen opp til den garanterte renten øker.

Forsikringsrisiko

Forsikringsrisiko er risikoen for økning i pensjonsforpliktelsene som følge av at de forutsatte beregningene for dødelighet og uførhet avviker fra den faktiske utviklingen. Pensjonskassen var ferdig oppreservert til K2013 pr. 31.12.2013. Pensjonskassen har etablert reassuranseavtale om katastrofedekning.

Motpartsrisiko

Motpartsrisiko er risiko for tap som skyldes at motparter ikke oppfyller sine forpliktelser. Pensjonskassens motpartsrisiko er i hovedsak knyttet til plasseringer i bankinnskudd og vurderes som liten.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risikoen for tap som følge av utilstrekkelighet eller svikt i foretakets interne prosesser og systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Pensjonskassen søker å minimere den operasjonelle risikoen gjennom gode rutiner og fokus på internkontroll.

Soliditet

Finanstilsynet foreslo i 2016 nytt kapitalkrav for pensjonskasser basert på stresstest I. Forslaget har vært på høring og er ved utgangen av 2017 fortsatt til behandling i Finansdepartementet.

Inntil nye kapitalkrav blir innført er solvensmarginkravet det gjeldende kravet for pensjonskasser. Pensjonskassen har ved utgangen av 2017 en solvensmarginkapital på 480 millioner kroner utover solvensmarginkravet. Solvensmarginkapitalen i prosent utgjør 536% av kravet, som er på 100%.

Pensjonskassen har i beretningsåret mottatt egenkapitalinnskudd på 130 millioner kroner fra Nortura SA. Administrasjonsreserven (premiereserven) er tilført 70 millioner kroner, gjennom belastning av opptjent egenkapital. Innbetalingen fra Nortura SA har dermed bedret innskutt og opptjent egenkapital sett under ett med 60 millioner kroner.

Styret i Nortura SA (sponsor) har vedtatt å bidra med ytterligere egenkapital dersom det blir nødvendig for at pensjonskassen skal oppfylle gjeldende regulatoriske krav. Ved en fremtidig overkapitalisering av pensjonskassen, vil innskutt egenkapital, etter Finanstilsynets godkjenning, kunne tilbakebetales til sponsor.

6. Fremtidsutsikter

Et fortsatt lavt rentenivå er en utfordring i forhold til å oppnå rentegarantien for pensjonskassen, som har en stor andel av porteføljen plassert i rentebærende papirer. Utviklingen i rentenivået vil ha stor betydning for pensjonskassen fremtidige avkastning og dermed videre utvikling i bufferkapitalen.

Ved inngangen til 2018 forventer markedsaktørene at styringsrentene gjennom året vil økes, men det er samtidig knyttet stor usikkerhet til utviklingen i aksjemarkedet, og det forventes økt volatilitet i markedene.

Styret følger utviklingen i pensjonskassens kapitaldekning basert på at Sølvens II med overgangsregler kan bli gjort gjeldende for pensjonskasser og har etablert fast rapportering av bufferkapitalutnyttelse etter foreslått nytt regelverk.

Styret og administrasjonen vil i det videre arbeidet fokusere på at både egen organisasjon og leverandører fortsetter med å videreutvikle og drive pensjonskassen til beste for rettighetshaverne og sponsor.

7. Styring og administrasjon

Pensjonskassens styre skal i henhold til vedtektene ha 6 medlemmer. Styret besto ved utgangen av 2017 av en kvinne og fem menn. Både styret og selskapets ledelse er bevisst på de samfunnsmessige forventningene om tiltak for å fremme likestilling i styret. Lovmessige krav om kjønnsrepresentasjon i styret forventes oppfylt etter valg av nye styremedlemmer våren 2018. Styret er bevisst på at ingen skal diskrimineres på grunn av kjønn, hudfarge, religion, legning eller alder.

Styrets sammensetning pr. 31.12.2017:

Oppnevnt av styret i Nortura SA

Harald Ullevoldsæter, styrets leder

Kristian Sævik, nestleder

Trond Andersen, styremedlem

Mariann S. Bendriss, eksternt styremedlem

Valgt av medlemmene

Ken Ove Sletthaug, styremedlem

Torbjørn Fevang, styremedlem

Styret har hatt 5 møter i beretningsåret og behandlet 62 saker. I tillegg til oppfølging av driften har styret i 2017 hatt fokus på pensjonskassens kapitaldekning, både som følge av overgangen til fripolisekasse og som følge av mulig innføring av Sølvens II for pensjonskasser. Det er gjennomført totalrisikoanalyse og etablert nye styringsdokumenter for pensjonskassen.

Pensjonskassen har hatt to ansatte i 2017, hvorav en mann og en kvinne. Det er i 2017 tilsatt ny daglig leder, som følge av at tidligere daglig leder skal gå av med pensjon. Arbeidsmiljøet anses som godt.

Pensjonskassen har avtale med Gabler Pensjonstjenester AS om aktuar tjenester, medlemsadministrasjon, regnskapsførsel og utbetaling av pensjoner. Gabler Investment Consulting leverer kvartalsvise risikorapporter. Det er inngått avtale med Mercer (Norge) om investeringsrådgivning og rapportering. Nortura SA leverer administrative tjenester til pensjonskassen.

Pensjonskassens revisor er BDO.

Driften av pensjonskassen forurenser ikke det ytre miljø.

8. Disponering av årets resultat

Nortura Konsernpensjonskasse oppnådde et resultat etter skatt på 30,6 millioner kroner. Styret vedtar at 3,4 millioner kroner overføres fra risikoutjevningfondet og at 34 millioner kroner overføres til annen opptjent egenkapital.

Styret er fornøyd med de resultatene som er oppnådd i 2017 og takker administrasjonen for godt arbeid. Styret benytter samtidig anledningen til å takke Kjell Bettmo for hans innsats som daglig leder av Nortura Konsernpensjonskasse gjennom de siste 30 årene.

9. Fortsatt drift

Styret bekrefter at forutsetning om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelsen av regnskapet.

Det har ikke inntruffet forhold av vesentlig betydning for pensjonskassens resultat og finansielle stilling etter regnskapsårets slutt.

Oslo, 15. mars 2018

I styret for Nortura Konsernpensjonskasse

Harald Carlos Ullevoldsæter
Styrets leder

Kristian Håvard Sævik
Styrets nestleder

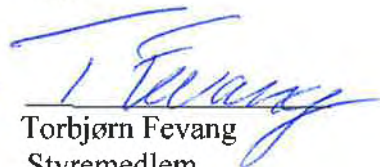
Trond Andersen
Styremedlem

Mariann Steine Bendriss
Styremedlem

Ken Ove Sletthaug
Styremedlem

Torbjørn Fevang
Styremedlem

Brita Cathrine Knutson
Daglig leder

Nortura Konsernpensjonskasse

Resultat

TEKNISK REGNSKAP	NOTE	2017	2016
1. Premieinntekter			
1.1 Forfalte premier, brutto	2	13 205 796	227 410 719
1.2 - Avgitte gjenforsikringspremier		-37 500	-82 000
1.3 Overføring av premiereserve fra andre forsikringselskaper/pensjonsforetak		84 158	0
Sum premieinntekter for egen regning		13 252 454	227 328 719
2. Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen			
2.2 Renteinntekter og utbytte mv. på finansielle eiendeler		110 620 677	101 129 887
2.4 Verdiendringer på investeringer		97 935 035	75 712 180
2.5 Realisert gevinst og tap på investeringer		8 616 882	-33 507 276
Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen		217 172 594	143 334 790
4. Andre forsikringsrelaterte inntekter		2 207 737	3 811 940
5. Pensjoner mv.			
5.1 Utbetalte pensjoner mv.		-112 558 400	-105 438 310
5.2 Overføring av premiereserve, pensjonskapital mv. og tilleggsavsetninger til andre	9	0	494 584
Sum pensjoner mv.		-112 558 400	-104 943 726
6. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser			
6.1 Endring i premiereserve mv.	3,21	-49 484 822	-142 886 210
Økning i administrasjonsreserve som er dekket av egenkapital	3,21	70 000 000	0
6.2 Endring i tilleggsavsetninger	21	-25 891 155	12 492 707
6.3 Endring i kursreguleringsfond	12,21	-97 935 035	-75 712 180
6.4 Endring i premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	4,5,21	-15 958	-4 539 844
6.5 Overføring av tilleggsavsetninger fra andre forsikringselskaper/pensjonsforetak	9	3 427	26 555
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser		-103 323 543	-210 618 972
9. Forsikringsrelaterte driftskostnader			
9.1 Forvaltningskostnader		-9 373 087	0
9.2 Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader		-10 093 019	-7 457 492
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	8	-19 466 106	-7 457 492
10. Andre forsikringsrelaterte kostnader		-970	0
11. Resultat av teknisk regnskap		-2 716 234	51 455 259

Nortura Konsernpensjonskasse

Resultat

IKKE-TEKNISK REGNSKAP	NOTE	2017	2016
12. Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen			
12.2 Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		17 965 450	12 809 982
12.4 Verdiendringer på investeringer		16 011 377	9 590 357
12.5 Realisert gevinst og tap på investeringer		1 408 772	-4 244 320
Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen		35 385 600	18 156 019
13. Andre inntekter		6 467	0
14. Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen			
14.1 Forvaltningskostnader		-1 537 931	0
14.2 Andre kostnader		0	-11 421
Sum forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen		-1 537 931	-11 421
15. Resultat av ikke-teknisk regnskap		33 854 136	18 144 598
16. Resultat før skattekostnader		31 137 901	69 599 857
17. Skattekostnader	22	-510 991	-46 318
20. TOTALRESULTAT	21	30 626 910	69 553 539
Overført fra/til risikoutjevningfond	6	3 370 734	1 247 739
Overført fra/ til egenkapital		-33 997 644	-70 801 278
SUM OVERFØRT	21	-30 626 910	-69 553 539

Nortura Konsernpensjonskasse

Balanse

EIENDELER	NOTE	31.12.2017	31.12.2016
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN			
2. Investeringer			
2.3 Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
2.3.1 Investeringer som holdes til forfall	14	34 582 496	48 422 150
2.3.2 Utlån og fordringer	15	3 993 806	0
2.4 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
2.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	10,11	180 131 044	140 420 435
2.4.2 Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	10,13	278 702 456	222 833 048
2.4.3 Utlån og fordringer	16	12 354 425	16 224 374
Sum investeringer		509 764 226	427 900 008
3. Fordringer			
3.2 Andre fordringer		4 718 692	4 006 056
Sum fordringer	16	4 718 692	4 006 056
4. Andre eiendeler			
4.2 Kasse, bank		36 843 870	21 887 738
Sum andre eiendeler	16	36 843 870	21 887 738
SUM EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN		551 326 788	453 793 802
EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJEN			
6. Investeringer i kollektivporteføljen			
6.3 Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
6.3.1 Investeringer som holdes til forfall	14	200 081 987	323 647 281
6.3.2 Utlån og fordringer	15	23 106 736	0
6.4 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
6.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	10,11	1 042 173 958	938 551 711
6.4.2 Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	10,13	1 612 472 985	1 489 386 773
6.4.3 Utlån og fordringer	16	71 478 294	108 441 582
6.4.5 Andre finansielle eiendeler	16	213 165 487	146 294 759
Sum investeringer i kollektivporteføljen		3 162 479 446	3 006 322 106
SUM EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJEN		3 162 479 446	3 006 322 106
SUM EIENDELER		3 713 806 234	3 460 115 908

Nortura Konsernpensjonskasse

Balanse

EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER	NOTE	31.12.2017	31.12.2016
10. Innskutt egenkapital	17	252 000 000	122 000 000
11. Opptjent egenkapital			
11.1 Risikoutjevningfond	6,17	14 378 106	17 748 840
11.2 Annen opptjent egenkapital	17	265 349 412	301 351 768
Sum opptjent egenkapital		279 727 518	319 100 608
12. Ansvarlig lånekapital mv.			
12.2 Ordinær ansvarlig lånekapital	18	30 000 000	30 000 000
Sum ansvarlig lånekapital mv.		30 000 000	30 000 000
13. Forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser			
13.1 Premiereserve mv.	3,21	2 826 475 375	2 776 990 553
13.2 Tilleggsavsetninger	21	133 195 817	107 304 662
13.3 Kursreguleringsfond	12,21	187 181 687	89 246 652
13.4 Premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	4,5,21	1 248 461	15 031 399
Sum forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser		3 148 101 340	2 988 573 266
15. Avsetninger for forpliktelser			
15.2 Forpliktelser ved skatt			
15.2.1 Forpliktelser ved periodeskatt	22	361 133	130 000
Sum avsetninger for forpliktelser		361 133	130 000
16. Forpliktelser			
16.2 Forfalte, ikke betalte pensjoner og utløsningsbeløp		8 781	0
16.3 Andre forpliktelser		3 607 462	312 035
Sum forpliktelser		3 616 243	312 035
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER		3 713 806 234	3 460 115 908

Oslo, 15. mars 2018
I styret for Nortura Konsernpensjonskasse

Harald Carlos Ullevoldsæter
Styreleder

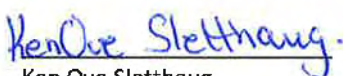
Kristian Håvard Sævik
Styrets nestleder

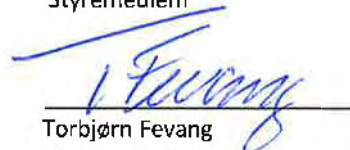
Trond Andersen
Styremedlem

Mariann Steine Bendriss
Styremedlem

Ken Ove Sletthaug
Styremedlem

Torbjørn Fevang
Styremedlem

Brita Cathrine Knutson
Daglig leder

Nortura Konsernpensjonskasse

Endring i egenkapital

Egenkapital:	Innskutt kjernekapital	Risiko- utjevningfond	Opptjent kjernekapital	Sum egenkapital
Per 31.12.2015	62 000 000	18 996 579	230 550 490	311 547 069
Kapitalinnskudd	60 000 000			60 000 000
Rentegarantipremie			49 210 017	49 210 017
Administrasjonsresultat			3 492 981	3 492 981
Disponert negativt risikoresultat fra RUF		-1 247 739		-1 247 739
Overført til annen EK			18 098 280	18 098 280
Per 31.12.2016	122 000 000	17 748 840	301 351 768	441 100 608
Kapitalinnskudd	130 000 000			130 000 000
Rentegarantipremie			3 956 862	3 956 862
Administrasjonsresultat			-3 302 363	-3 302 363
Disponert negativt risikoresultat fra RUF		-4 099 522		-4 099 522
Avkastning til RUF		728 788		728 788
Administrasjonsreserve dekket av egenkapital			-70 000 000	-70 000 000
Overført til annen EK			33 343 145	33 343 145
Per 31.12.2017	252 000 000	14 378 106	265 349 412	531 727 518

Nortura Konsernpensjonskasse

Kontantstrømoppstilling

	2017	2016
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		
Opptjente premier	13 205 796	227 410 719
- herav trukket på fond	-13 798 896	-23 736 295
= Netto innbetalte premier/premiefond	-593 100	203 674 424
Netto utbetalt ved flytting (inn +/- ut -)	87 585	521 139
Finansinntekter	138 611 782	76 188 272
Andre forsikringsrelaterte inntekter	2 207 737	3 811 940
Utbetalte erstatninger	-112 558 400	-105 438 310
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-21 041 537	-7 539 492
Andre forsikringsrelaterte kostnader	-970	0
Andre inntekter/kostnader	6 467	-11 421
Betalte skatter	-279 858	-3 291 032
Endring i periodiseringer	44 600 518	-23 750 422
A=Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	51 040 223	144 165 098
Kontantstrøm fra investeringsplasseringene		
Netto investert i aksjer og andeler	-106 778 540	-105 952 395
Netto investert i obligasjoner og rentefond	7 340 176	-75 319 653
Netto investert i utlån	225 000	25 000
B=Netto kontantstrøm fra investeringsplasseringene	-99 213 364	-181 247 048
Kontantstrøm fra finansieringsaktivitene		
Betalt egenkapital/andre endringer	130 000 000	60 000 000
C=Kontantstrøm fra finansieringsaktivitene	130 000 000	60 000 000
Netto likviditetsendring (A+B+C)	81 826 860	22 918 050
Likviditetsbeholdning pr. 01.01	168 182 496	145 264 446
Likviditetsbeholdning pr. 31.12	250 009 356	168 182 496

Nortura Konsernpensjonskasse

Noter

Note 1 Regnskapsprinsipper

Generelt

Regnskapet er satt opp i samsvar med god regnskapsskikk, regnskapsloven og forskrift om årsregnskap for pensjonsforetak. Forskrift om årsregnskap for pensjonsforetak ble endret 20. desember 2011 med virkning fra og med regnskapsåret 2011. For pensjonsforetak kommer regler i IFRS til anvendelse der dette fremgår av årsregnskapsforskriften. Dette gjelder blant annet bestemmelsene om innregning og måling av forsikringsforpliktelser og finansielle instrumenter. Noteopplysninger er utarbeidet etter årsregnskapsforskriftens kapittel 5.

Finansielle eiendeler

Pensjonsforetakets finansielle eiendeler er regnskapsført til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet. Finansielle instrumenter som måles til virkelig verdi skal grupperes i tre nivåer etter hvilken type informasjon som er benyttet i verdsettelsen: noterte priser, observerbare markedsdata fra aktive markeder og annet enn observerbare markedsdata. Investeringer som holdes til forfall og lån og fordringer balanseføres til amortisert kost.

Finansielle derivater

Forvalterne av pensjonsforetakets verdipapirportefølje har mandat til å benytte en definert mengde ulike avledede finansielle instrumenter. Derivater er ofte en raskere og mer kostnadseffektiv måte å foreta ønskede endringer i porteføljesammensetningen enn ved kjøp og salg av underliggende papirer. Derivater gir også forvalter større fleksibilitet for å oppnå den ønskede risikoeksponeringsprofil i porteføljen. Det er egne risikorammer for både aksje- og rentederivater, og derivatposisjonene inkluderes i beregning og oppfølging av total eksponering for renter, aksjer og valuta. Finansielle derivater verdsettes etter markedsprinsippet, og urealiserte gevinster/tap inngår i kursreguleringsfondet.

Forvaltning av kunde- og selskapsporteføljen

Pensjonskassens eiendeler forvaltes felles og fordeles på balansedagen mellom kunde- og selskapsporteføljen. Fordelingen foretas i henhold til bokført verdi på pensjonskassens egenkapital (selskapsportefølje) og de forsikringstekniske avsetninger (kundeporteføljen) etter årsoppgjørdisposisjoner.

Utsatt skatt/skattekostnad

Skattekostnad i regnskapet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt/skattefordel. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessige resultat og netto skattemessige formue. Utsatt skatt/skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt skattevirkninger av underskudd og fremførbar godtgjørelse knyttet til mottatt utbytte på norske aksjer. Netto utsatt skattefordel oppføres i balansen dersom det er sannsynlig at fordelen kan benyttes.

Nortura Konsernpensjonskasse

Noter

Note 1 Regnskapsprinsipper (forts.)
--

Tilordning av avkastning

Avkastning utover beregningsgrunnlaget for den enkelte fripolise kan benyttes til å dekke fripolisens andel av kassens eventuelle risikounderskudd. Overskytende avkastning etter eventuell avsetning til tilleggsavsetninger, skal tilordnes kontrakten som overskudd på avkastningsresultatet.

Inntil halvparten av årets samlede overskudd på risikoresultatet kan etter foretakets bestemmelse avsettes til risikoutjevningfondet. Resterende overskudd på risikoresultatet skal fordeles mellom de enkelte forsikringskontraktene.

Premieinntekter og utbetalte pensjoner

Forsikringspremier og pensjoner inntekts-/kostnadsføres med de beløp som forfaller i året.

Netto premieinntekter omfatter årets forfalte premie, tilflyttede premiereserver og avgitt gjenforsikring.

Utbetalte pensjoner omfatter alle pensjoner som i regnskapsperioden er betalt til pensjonskassens rettighetshavere.

Forsikringsmessige avsetninger

Forsikringsmessige avsetninger bygger på beregninger foretatt av aktuar. Beregningene er foretatt på bakgrunn av regler gitt av Finanstilsynet. De forsikringsmessige avsetningene består av premiereserve, premiefond, pensjonistenes overskuddsfond samt tilleggsavsetninger.

Premiereserve

Premiereserven utgjør kontantverdien av samlede opptjente pensjonsytelser. Pensjonsytelsene for gjenværende uføre i foretakspensjonsordningen opptjenes lineært. Premiereserven for fripolisene inkluderer en administrasjonsreserve, som skal dekke kassens fremtidige kostnader tilknyttet fripolisene. Årets premie inkluderer sparepremie og risikopremie for frisk del for de delvis uføre. Sparepremien avsettes i premiereserven for å dekke økningen i opptjente rettigheter, mens risikopremien skal dekke døds- og uførerisikoen.

Premien er beregnet med grunnlagsrente 2,0 %.

Pensjonsforetakets premiereserve er fullt ut avsatt på det nye dødelighetsgrunnlaget K2013.

Overføring av premiereserver ved flytting

Regnskapsføring ved flytting av forsikringskontrakter skjer på det tidspunktet forsikringsrisikoen overføres.

Flyttebeløpene inkluderer kontraktens andel av premiereserve, tilleggsavsetninger og kursreserve.

Overføring av premiereserver regnskapsføres som premieinntekter for mottatte reserver, og pensjoner mv. for avgitte reserver. Mottatte tilleggsavsetninger føres under posten resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser.

Nortura Konsernpensjonskasse

Noter

Note 1 Regnskapsprinsipper (forts.)

Premiefond/Pensjonistenes overskuddsfond

Premiefondet inneholder forskuddsbetalte premier og godskrevet uførepensjon for ansatte som mottar arbeidsavklaringspenger. Innbetaling til premiefondet balanseføres. Premiefondet skal som hovedregel ha samme garanterte avkastning som premiereserven. Pensjonistenes overskuddsfond er pensjonistenes andel av pensjonskassens overskudd. Beløpet skal benyttes som engangspremie til regulering av pensjoner under utbetaling. Maksimal regulering er regulering tilsvarende økningen av folketrygdens grunnbeløp, G - regulering. Overskytende midler etter regulering tilføres premiefond.

Tilleggsavsetninger

Tilleggsavsetninger er en frivillig avsetning hvor årets endring føres i resultatregnskapet som pliktig avsetning. Tilleggsavsetningens formål er å styrke kassens soliditet og kan anvendes til å møte fremtidige differanser mellom garantert rente til forsikringsfond og den faktiske oppnådde totalavkastning i pensjonsforetaket.

Risikoutjevningfond

Inntil halvparten av positivt risikoresultat kan avsettes til risikoutjevningfond. Fondet kan benyttes til å styrke avsetningene til premiereserve vedrørende forsikringsrisiko i år hvor foretakets risikoresultat er negativt. Risikoutjevningfondet fordeles ikke på de enkelte kontrakter og klassifiseres som opptjent egenkapital i balansen.

Fripoliser

Fripoliser oppstår når et medlem fratrer, ved planendring, lønnsnedgang ved stillingsskifte eller når pensjonsavtalen opphører. Opptjente rettigheter på endringstidspunktet videreføres som fripoliser. Fripolisene har en egen overskuddsmodell der forsikringstaker skal tildeles risikoresultatet og minimum 80 % av renteresultatet.

Nortura Konsernpensjonskasse

Noter

Note 2 Premieinntekter	2017	2016
Nettopremie inkl. reguleringer	8 122 308	170 826 902
Administrasjonskostnader	1 126 626	7 373 800
Rentegarantipremie	3 956 862	49 210 017
Sum forfalte premier	13 205 796	227 410 719

Note 3 Premiereserve	2017	2016
Inngående balanse 01.01	2 776 990 553	2 634 104 343
Årets avsetning før resultatdisponering	49 484 822	142 886 210
Utgående balanse 31.12.	2 826 475 375	2 776 990 553
<i>Herav administrasjonsreserve</i>	<i>162 346 567</i>	<i>86 174 322</i>

Spesifikasjon av utvikling (risikoresultat)		
Inngående balanse 01.01	2 776 990 553	2 634 104 343
Premier (unntatt administrasjon og rentegaranti)	8 122 308	170 826 902
- reassuransepremie	-37 500	-82 000
Mottatte reserver	84 158	0
Utbetalte pensjoner	-112 558 400	-105 438 310
Attføring / fratredelse	0	-4 031 961
Overført reserve til/fra andre	0	494 584
Grunnlagsrente	86 273 065	82 929 299
Frigjort adm.reserve pga. pensjonsutbetaling	-15 038 087	-3 060 043
Administrasjonsreserve dekket fra egenkapital	70 000 000	0
Teoretisk reserve	2 813 836 097	2 775 742 814
Beregnet reserve	2 826 475 375	2 776 990 553
Risikoresultat	-12 639 278	-1 247 739

Pensjonsforetaket var ferdig oppreservert til K2013 pr. 31.12.2013.

Note 4 Premiefond	2017	2016	2015	2014
Inngående balanse 01.01	15 031 399	11 443 933	49 644 531	29 041 688
Mottatt ved flytting/Nye bedrifter	0	0	0	0
Premie godskrevet/belastet	-13 798 577	-724 539	-54 900 841	-20 609 044
Godskrevet v/ fratredelse /attføring	0	4 031 961	4 340 322	5 300 521
Overført fra POF	0	0	0	0
Tillagt renter	15 639	280 044	926 429	253 557
Tilført fra årets resultat	0	0	11 433 492	35 657 809
Utgående balanse 31.12.	1 248 461	15 031 399	11 443 933	49 644 531

Nortura Konsernpensjonskasse

Noter

Note 5 Pensjonistenes overskuddsfond	2017	2016
Inngående balanse 01.01	0	22 783 917
Disponert/til dekning av reguleringspremie	0	-23 011 756
Tillagt renter	0	227 839
Tilført fra årets resultat	0	0
Utgående balanse 31.12	0	0

Note 6 Risikoutjevningfond	2017	2016
Inngående balanse 01.01	17 748 840	18 996 579
Avsetning til/fra risikoresultatet	-4 099 522	-1 247 739
Tilordnet avkastning	728 788	0
Utgående balanse 31.12.	14 378 106	17 748 840

Risikoutjevningfondet klassifiseres som egenkapital, og inngår ikke i flyttereserven.

Note 7 Ansatte og styret

Pensjonsforetaket har to ansatte. Pensjonskassen fikk en ny daglig leder fra 01.07.2017.

Kompensasjon til daglig leder utgjorde:

kr. 706 095 for første halvåret

kr. 657 168 for andre halvåret

Pensjonskassen er underlagt forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond. Styret i pensjonskassen har fastsatt retningslinjer for godtgjørelse. Godtgjørelsen skal være konkurransedyktig, men ikke markedsledende. Fast godtgjørelse blir normalt tatt opp til vurdering en gang i året. Ingen ansatte mottar variabel lønn.

Ansatte i pensjonskassen har innskuddspensjonsordning inntil 12G på samme vilkår som øvrige ansatte i Norturakonsernet.

Styremedlemmer som er tilknyttet Nortura SA mottar ikke godtgjørelse eller andre vederlagsordninger.

Styremedlem som ikke er tilknyttet Nortura SA er berettiget til styregodtgjørelse, kr. 40 000.

Ingen av styrets medlemmer eller daglig leder har lån, forskuddsbetalinger eller sikkerhetsstillelser i pensjonsforetaket.

Nortura Konsernpensjonskasse

Noter

Note 8 Forsikringsrelaterte driftskostnader	2017	2016
Lønn og andre personalrelaterte kostnader	3 692 542	1 752 137
Finanstilsynsavgift	129 642	120 552
Honorar til revisor, lovpålagt revisjon	128 500	200 000
Honorar til aktuar	1 735 800	1 688 775
Honorar til medlemsadministrasjon	1 087 406	1 029 725
Omkostninger pensjonsutbetaling	1 883 300	1 772 200
Administrasjonsgodtgjørelse og andre kostnader Nortura SA	503 611	216 436
Øvrige administrasjonskostnader	932 219	677 667
Forvaltningskostnader	9 373 087	0
Sum	19 466 107	7 457 492

Pensjonskassen har i 2017 innført bruttoprinsippet for forvaltningskostnader knyttet til fondsandeler. Endringen ble gjort etter at Finanstilsynet har signalisert at de ville kreve slik bruttøring. Bruttoprinsippet innebærer at beregnet forvaltningshonorar legges til i posten renteinntekter og utbytte samtidig som beregnet honorar medtas som forvaltningskostnad. Beregnet beløp for 2017 utgjør kr. 10 905 491 og beløpet er fordelt i teknisk og ikke-teknisk regnskap på postene 9.1 og 14.1. Bruk av bruttoprinsippet innebærer en omfordeling mellom renteresultat og administrasjonsresultat, og siden disse resultatelementene har forskjellig disponering/inndekning vil en endring av sammenligningstallene (2016) ikke kunne gjennomføres uten ny behandling av tidligere års regnskap.

Note 9 Flytting	2017	2016
Mottatte midler	87 585	521 139
Fraflyttede midler	0	0

Note 10 Finansielle instrumenter målt til virkelig verdi

	Balansført verdi 31.12.2017	Nivå 1 Børs-noterte priser	Nivå 2 Observerbare data	Nivå 3 Ikke observerbare data
Aksjer og andeler	1 222 305 001	31 666 786	724 538 925	466 099 291
Obligasjoner og fond	1 891 175 441	0	1 891 175 441	0
Totalt	3 113 480 442	31 666 786	2 615 714 365	466 099 291

Av nivå 3 er kr. 445 326 051 plassert i eiendomsfond, mens resten nivå 3 er enkeltaksjer knyttet til eiendom. Resterende del av balansen totalverdi består av kr. 234 664 483 som obligasjoner som holdes til forfall, kr. 27 100 452 som obligasjoner definert som lån og fordringer, kr. 4 742 129 er fordringer og kr. 333 818 638 er bankinnskudd.

Nortura Konsernpensjonskasse

Noter

Note 11 Aksjer og andeler

Aksjer og andeler

Pensjonsforetaket er utsatt for valutarisiko gjennom plasseringer i globale aksjefond.

Risikoprofil

Porteføljen av aksjer er plassert i veldiversifiserte aksjefond og er spredt på ulike regioner og forvaltningsselskaper. En mindre portefølje av enkeltaksjer er under avvikling.

Pensjonsforetakets portefølje av aksjer og andeler inngår i kategori " Målt til virkelig verdi over resultatet".

Aksjer og andeler , eks aksjer i eiendom	2017	2016
Kostpris	503 238 460	465 719 354
Merverdi	252 967 250	241 551 346
Markedsverdi	756 205 710	707 270 700

For detaljert oversikt over aksjeporteføljen; se eget vedlegg.

Aksjer mv. i eiendom

Aksjeportefølje, aksjer i eiendom	2017		2016	
	Antall	Kostpris	Markedsverdi	Markedsverdi
Eiendomsplasseringer:				
KS-andeler:				
Storebrand Eiendomsfond Norge KS	142 329 083	163 700 000	177 364 810	126 446 111
IS/AS-andeler:				
Aberdeen Eiendomsfond Norge I IS	427,15	247 474 942	265 281 842	217 384 470
Aberdeen Eiendomsfond Norge I AS	4 314 653	2 534 586	2 679 400	2 195 836
Aksjer:				
Nordisk Handel Holding I AS	70	2 730 000	1 870 540	2 485 560
Ryensvingen Invest AS	0	0	0	109 200
NLI Eiendomsinvest AS	0	0	0	2 925 000
Norsk Handelseiendom Holding AS	0	0	0	6 001 200
Nor Property Investments AS	20	9 500 000	8 049 520	5 818 040
Prime Office Germany AS	1 986	8 445 080	2 045 580	2 045 580
German Property AS	485 000	4 250 156	8 807 600	6 290 450
Sum		438 634 764	466 099 291	371 701 446

Nortura Konsernpensjonskasse

Noter

Note 11 Aksjer og andeler (forts.)

Markedsverdi aksjer og andeler, totalt	2017	2016
Aksjer og andeler eks. eiendomsinvesteringer	756 205 710	707 270 700
Fordelt på:		
Selskapsporteføljen	111 442 008	92 046 175
Kollektivporteføljen	644 763 702	615 224 524
Eiendomsinvesteringer	466 099 291	371 701 446
Fordelt på:		
Selskapsporteføljen	68 689 036	48 374 260
Kollektivporteføljen	397 410 256	323 327 187
Markedsverdi aksjer og andeler, totalt	1 222 305 001	1 078 972 146
Fordelt på:		
Selskapsporteføljen	180 131 044	140 420 435
Kollektivporteføljen	1 042 173 958	938 551 711

Nortura Konsernpensjonskasse

Noter

Note 12 Urealisert verdi og Kursreguleringsfond		2017	2016
Aksjer og andeler, urealisert verdi		252 967 250	241 551 346
Obligasjoner, div. fond, urealisert verdi		-65 645 850	-143 037 947
Div. eiendomsplasseringer, urealisert verdi		27 464 527	2 326 115
Sum urealisert verdi		214 785 927	100 839 515
Herav:			
Kursreguleringsfond		187 181 687	89 246 652
Urealiserte verdier i selskapsporteføljen		27 604 240	11 592 862
Totale urealisert verdi		214 785 927	100 839 515

Note 13 Obligasjoner målt til virkelig verdi

Beholdningen av egne obligasjoner, kr. 1 634 488 359 (eksklusiv andeler i obligasjonsfond og andre instrumenter), har en gjennomsnittlig durasjon på 0,36 og en effektiv avkastning på 5,25 %. 85 % av balanseført verdi er børsnoterte verdipapirer.

Effektiv rente er årlig avkastning hensyntatt rentesrenteeffekten, hvor avkastning i perioden replaseres til effektiv rentenivå. For det enkelte papir er effektiv rente basert på papirets balanseførte verdi og papirets markedsverdi.

Selskapet har i sin portefølje følgende fondsobligasjonslån:

Storebrand Livsforsikring AS	5 000 000
Gjensidige Forsikring ASA	5 000 000
Helgeland Sparebank	3 000 000
Protector Forsikring ASA	7 000 000
Sparebanken Møre	10 000 000

	2017		2016	
	Pålydende	Kostpris	Markedsverdi	Markedsverdi
Offentlig sektor utenom stater og sentralbanker	40 000 000	39 973 400	40 325 000	35 006 500
Finansinstitusjoner/verdipapirforetak	565 000 000	564 514 100	568 540 300	611 424 300
Øvrige kortsiktige plasseringer i verdipapirer	1 095 364 122	1 092 316 646	1 018 206 996	841 534 969
Obligasjonsfond/struktureerte produkter		252 601 080	256 687 082	216 833 784
	1 700 364 122	1 949 405 226	1 883 759 378	1 704 799 553
Påløpte, ikke forfalte renter			7 416 063	7 420 270
Totalt inkl. påløpte renter			1 891 175 441	1 712 219 822
Forholdsmessig fordeling:	Selskapsporteføljen		278 702 456	222 833 048
	Kollektivporteføljen		1 612 472 985	1 489 386 773
			1 891 175 441	1 712 219 822

Nortura Konsernpensjonskasse

Noter

Note 14 Obligasjoner som holdes til forfall

Beholdningen av obligasjoner som holdes til forfall har en gjennomsnittlig durasjon på 0,36 og en effektiv avkastning til forfall på 4,97 %. 81 % av balanseført verdi er børsnoterte verdipapirer. Effektiv rente er årlig avkastning hensyntatt rentesrenteeffekten, hvor avkastning i perioden replasseres til effektiv rentenivå. For det enkelte papir er effektiv rente basert på papirets balanseførte verdi og papirets markedsverdi.

	2017		2016	
	Pålydende	Anskaffelses- kost	Balanseført verdi	Balanseført verdi
Obligasjonsportefølje:				
Øvrige kortsiktige plasseringer i verdipapirer	233 640 886	232 990 886	232 990 886	368 898 792
	233 640 886	232 990 886	232 990 886	376 560 750
Påløpte, ikke forfalte renter			1 673 597	3 170 640
Totalt inkl. påløpte renter			234 664 483	379 731 390
Forholdsmessig fordeling:	Selskapsporteføljen		34 582 496	48 422 150
	Kollektivporteføljen		200 081 987	323 647 281
			234 664 483	372 069 432
	Inngående balanse	Tilgang	Avgang	Utgående balanse
Årets bevegelser, eks. påløpt rente:				
Obligasjonsportefølje " Holdt til forfall"	368 898 792	0	-135 907 906	232 990 886

Note 15 Lån og fordringer

Pensjonskassen har i 2017 opprettet portefølje for Utlån og Fordringer som føres til amortisert kost. Beholdningen av obligasjoner som holdes til forfall har en gjennomsnittlig durasjon på 3,49 og en effektiv avkastning til forfall på 4,68 %. Ingen av de balanseførte obligasjonene er børsnoterte verdipapirer.

	2017		2016	
	Pålydende	Anskaffelses- kost	Balanseført verdi	Balanseført verdi
Obligasjonsportefølje:				
Øvrige kortsiktige plasseringer i verdipapirer	27 000 000	27 000 000	27 000 000	0
	27 000 000	27 000 000	27 000 000	376 560 750
Påløpte, ikke forfalte renter			100 542	3 170 640
Totalt inkl. påløpte renter			27 100 542	379 731 390
Forholdsmessig fordeling:	Selskapsporteføljen		3 993 806	0
	Kollektivporteføljen		23 106 736	0
			27 100 542	0
	Inngående balanse	Tilgang	Avgang	Utgående balanse
Årets bevegelser, eks. påløpt rente:				
Obligasjonsportefølje "Lån og fordringer"	0	27 000 000	0	27 000 000

Nortura Konsernpensjonskasse

Noter

Note 16 Bankinnskudd/utlån og fordringer/andre finansielle eiendeler	2017	2016
Driftskonti	250 009 356	168 182 497
Bankinnskudd m/rentebinding	83 809 281	76 651 993
Utlån	0	225 000
Premiefordringer	0	47 783 093
Fordringer på forsikringsselskap	0	0
Andre fordringer	4 742 129	4 011 926
Sum	338 560 767	296 854 509
Fordelt slik:		
Utlån og fordringer, Selskapsporteføljen	12 354 425	16 224 374
Andre fordringer, Selskapsportefølje	4 718 692	4 006 056
Kasse/ bank, Selskapsporteføljen	36 843 870	21 887 738
Utlån og fordringer, Kollektivporteføljen	71 478 294	108 441 582
Andre finansielle eiendeler, Kollektivporteføljen	213 165 487	146 294 759
Sum	338 560 767	296 854 509

For bankinnskuddene er den regnskapsmessige plasseringen i balansen knyttet til innskuddenes formål. Det innebærer at driftskonti er plassert under kasse/bank (selskapsporteføljen) og andre finansielle eiendeler (kollektivporteføljen), mens plasseringskonti inngår i utlån og fordringer. Alle utlån til medlemmer ble gjort opp i 2017.

Note 17 Egenkapital	2017	2016
Pensjonskassen brutto ansvarlige kapital		
Innskutt kjernekapital	252 000 000	122 000 000
Opptjent kjernekapital	265 349 412	301 351 768
Ansvarlig lån	30 000 000	30 000 000
Utgående balanse	547 349 412	453 351 768
Risikoutjevningfond - se note 6	14 378 106	17 748 840

Innskutt egenkapital består av 6 innskuddsbevis hver pålydende kr 2,0 mill., 1 innskuddsbevis pålydende kr. 50,0 mill, 2 pålydende 60,0 mill og 1 pålydende 70,0 mill. Kapitalinnskudd på til sammen 130 mill ble foretatt i juni 2017. Samtlige innskuddsbevis er eiet av Nortura SA.

Note 18 Ansvarlig lån	2017	2016
Ansvarlig lån	30 000 000	30 000 000

Ansvarlig lån er gitt av Nortura SA, og består av tre lån, hvert med pålydende 10,0 mill. kr. Lånene har forfallstid på 6 år med automatisk forlengelse på et år dersom ikke noe annet blir vedtatt.

Årlig avkastning vedtas hvert år av styret og utdeles av overskuddet i henhold til fastsatt regnskap for siste regnskapsår. Det er i regnskapet for 2017 ikke belastet renter på lånet. Lånet ble heller ikke forrentet i 2016.

Nortura Konsernpensjonskasse

Noter

Note 19 Solvensmarginkapital

<i>Beløp i 1000 kroner</i>	2017	2016
Innskutt egenkapital	252 000	122 000
Opptjent egenkapital	265 349	301 352
Fradrag urealiserte gevinster selskapsportefølje	-27 604	-11 593
Ansvarlig lånekapital som medregnes	30 000	30 000
Netto ansvarlig kapital	519 745	441 759
Tilleggsavsetninger (50 %)	66 598	53 652
Risikoutjevningfond (50 %)	7 189	8 874
Fradrag i solvensmarginkapitalen	-2 418	-3 678
Solvensmarginkapital	591 114	500 608
Solvensmarginkrav	-110 326	-105 286
Solvensmarginkapital utover krav	480 788	395 322
Kapital i prosent av krav	536 %	475 %

Solvensmarginkravet er for begge år fastsatt ut fra de reglene som ble gjort gjeldende for pensjonskasser f.o.m. 01.01.2010.

Nortura Konsernpensjonskasse

Noter

Note 20 Kapitalavkastning

	2017	2016	2015	2014	2013
Bokført avkastning.	4,35 %	2,60 %	2,47 %	4,65 %	4,89 %
Verdijustert avkastning:	7,27 %	4,30 %	0,90 %	0,70 %	8,90 %

Selskaps- og kollektivporteføljen forvaltes samlet.

Kapitalavkastningen er beregnet iht. "Forskrift om beregning av kapitalavkastning i livsforsikrings- og pensjonsforetak"

Note 21 Resultatanalyse og endring i forsikringsforpliktelse

	2017	2016
Risikoresultat korrigert for reassuransepremie	-12 639 278	-1 247 739
Beregnete administrasjonskostnader inkl. frigjort adm.reserve	16 164 713	10 950 473
Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	-19 467 076	-7 457 492
Administrasjonsresultat	-3 302 363	3 492 981
Finansinntekter (netto)	219 380 331	147 146 730
Endring kursreguleringsfond	-97 935 035	-75 712 180
Pliktig rente premiereserve	-86 273 066	-82 929 299
Pliktig rente premiefond	-15 958	-280 044
Rentemargin fripoliser	0	-516 630
Pliktig rente pensjonistenes overskuddsfond	0	-227 839
Fra/til tilleggsavsetninger	-25 887 728	12 519 262
Renteresultat	9 268 544	0
Rentegarantipremie	3 956 862	49 210 017
RESULTAT AV TEKNISK REGNSKAP	-2 716 234	51 455 260
RESULTAT AV IKKE - TEKNISK REGNSKAP	33 854 136	18 144 598
RESULTAT FØR SKATTEKOSTNADER	31 137 901	69 599 857
Skattekostnader	-510 991	-46 318
TOTALRESULTAT	30 626 910	69 553 539

Fordeling på bransjer:

	LOF	Fripoliser	Sum
Risikoresultat dekket fra RUF	-436 752	-3 662 770	-4 099 522
Risikoresultat dekket fra renteresultat for fripolisene	0	-8 539 755	-8 539 755
			-12 639 277

	LOF	Fripoliser	RUF
Renteresultat til tilleggsavsetninger	2 772 792	23 114 936	
Renteresultat til dekning av risikounderskudd på fripolisene		8 539 755	
Renteresultat til avkastning til øvrige fond			728 788
	2 772 792	31 654 691	728 788

Nortura Konsernpensjonskasse

NOTER

Note 21 Resultatanalyse og endring i forsikringsforpliktelser (forts.)

	Kursreg. fond	Premiereserve	Premiefond	Tilleggs- avsetninger
1. Inngående balanse	89 246 652	2 776 990 553	15 031 399	107 304 662
2. <i>Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser</i>				
2.1 Netto resultatførte avsetninger	97 935 035	-20 515 178	15 958	25 891 155
2.2 Overskudd på avkastningsresultatet				
2.3 Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene				
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	97 935 035	-20 515 178	15 958	25 891 155
3. <i>Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser</i>				
3.1 Overføringer mellom fond				
3.2 Overføringer til/fra pensjonsforetaket		70 000 000	-13 798 896	
Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforplikte	0	70 000 000	-13 798 896	0
4. Utgående balanse	187 181 687	2 826 475 375	1 248 461	133 195 817
<i>Herav fripoliser</i>		<i>2 658 973 293</i>		<i>123 036 044</i>

Nortura Konsernpensjonskasse

Noter

Note 21 Resultatanalyse og endring i forsikringsforpliktelse (forts.)

	Kursreg. fond	Premiereserve	Premiefond	Tilleggs- avsetninger
1. Inngående balanse	89 246 652	2 776 990 553	15 031 399	107 304 662
2. <i>Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse</i>				
2.1 Netto resultatførte avsetninger	97 935 035	-20 515 178	15 958	25 891 155
2.2 Overskudd på avkastningsresultatet				
2.3 Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene				
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse	97 935 035	-20 515 178	15 958	25 891 155
3. <i>Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse</i>				
3.1 Overføringer mellom fond				
3.2 Overføringer til/fra pensjonsforetaket		70 000 000	-13 798 896	
Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforplikte	0	70 000 000	-13 798 896	0
4. Utgående balanse	187 181 687	2 826 475 375	1 248 461	133 195 817
<i>Herav fripoliser</i>		<i>2 658 973 293</i>		<i>123 036 044</i>

Nortura Konsernpensjonskasse

Noter

Note 22 Skatt	2017	2016
Betalbar skatt fremkommer slik:		
Ordinært resultat før skattekostnad	31 137 901	69 599 857
Ordinært resultat - grunnlag for skatteberegning	31 137 901	69 599 857
Tilbakeført endring verdipapirer - ikke sk.m. fradrag	-113 946 412	-85 302 537
Andre poster uten fradrag / tillegg	-6 467	11 421
Frdrag avsetning til risikoutjevningfond (RUF)	3 370 734	1 247 739
Korrigert for skattemessig resultat eiendomsinvestering	0	-5 597 364
Korrigert for skattemessig resultat salg av aksjer	-14 862 997	-2 915 595
Frdrag for mottatt utbytte som ikke er skattepliktig	-608 293	-580 772
Frdrag for avsetning administrasjonsreserve fra egenkapital	-70 000 000	0
Tillegg 3 % av netto skattefrie inntekter pga fritaksmetoden	96 435	51 447
Grunnlag betalbar skatt før benyttelse av underskudd	-164 819 099	-23 485 804
Benyttet fremførbart underskudd / økning	164 819 099	23 485 804
Grunnlag betalbar skatt	0	0
Årets skattekostnad fremkommer slik:		
Betalbar skatt	0	0
Formueskatt	361 133	130 000
Endring skatt tidligere år	149 858	-83 682
Årets totale skattekostnad	510 991	46 318
	31.12.2017	31.12.2016
Betalbar skatt i balansen fremkommer slik:		
Betalbar skatt på årets resultat	0	0
Formueskatt	361 133	130 000
Sum betalbar skatt	361 133	130 000
Spesifikasjon av grunnlag for utsatt skattefordel:		
Fremførbart underskudd fra tidligere	23 485 804	0
Avvik forrige år (permanente forskjeller)	0	0
Årets endring	164 819 099	23 485 804
Fremførbart underskudd	188 304 903	23 485 804
Midlertidige forskjeller	-176 172 982	
Grunnlag utsatt skatt/skattefordel	12 131 921	5 871 451
Tilbakeført bokført utsatt skattefordel pr 01.01	0	0
Begrensning ved bokføring	-12 131 921	-5 871 451
Bokført utsatt skatt/skattefordel	0	0

Utsatt skattefordel regnskapsføres ikke.

Det er endringer i skattereglene for pensjonskasser fra 2012. Fritaksmetoden gjelder kun for selskapsporteføljen. Kursreguleringsfondet kunne vært medtatt som midlertidige forskjeller etter endringen i 2012. Dog, ved realisasjon av plasseringer som danner kursreguleringsfondet vil det oppstå gevinst som igjen vil bli avsatt/disponert til kontrakter, med fradrag. Det er derfor ikke beregnet utsatt skatt.

Nortura Konsernpensjonskasse

Noter

Note 23 Forsikringsordningen	2017	2016
Antall medlemmer i ordningen		
Premiebetalende	51	2 449
Uførepensjonister	248	837
Alders- og etterlattepensjonister	-	2 061
Fripoliskontrakter *)	5 253	227
Totalt antall medlemmer	5 552	5 574

Foretakspensjonsordningen ble avviklet pr 01.01.2017 pga omdanning til innskudd.

Premiebetalende medlemmer er personer som var sykemeldte per 01.01.2017 og som per 31.12.2017 ikke hadde sendt inn søknad om uførepensjon eller som Nortura ikke har meldt ut som friskmeldte.

Norsk Hundefor har 2 delvis uføre medlemmer i ytelsesordningen. De øvrige tilhører Nortura.

*) Pensjonskassen hadde 2587 fripoliser per 31.12.2016 som kun omfattet uførepensjon pga planendring per 01.01.2016. Disse er slått sammen med fripolise utstedt ved omdanning til innskudd.

Note 24 Nærstående partner

Transaksjoner og mellomværende overfor nærstående parter er knyttet til Nortura SA, og gjelder mottatte premieinnbetalinger, egenkapitalinnskudd samt oppgjør for kjøp av avtalte administrative tjenester. Belastet premie er kr. 13 205 796. Samlet innbetalt premie og renter er kr. 49 277 750, hvorav kr. 47 783 093 var utestående fordring per 31.12.2016. Egenkapitalinnskudd på kr. 130 000 000. Administrative tjenester på kr. 503 611.

Nortura Konsernpensjonskasse

Vedlegg til note 11

Norske aksjer

Navn	Beholdning	Kostpris	Markedsverdi	Mer-/mindreverdi
Havila Shipping, frie T-retter	5 263 158	249 000	0	-249 000
Norwegian Air Shuttle	30 000	4 187 300	5 509 500	1 322 200
Norwegian Energy Company	47 852	3 971 738	13 841 191	9 869 453
Solstad Farstad	1 592 112	21 712 712	9 568 593	-12 144 119
Sum norske aksjer		30 120 751	28 919 284	-1 201 467

Utenlandske aksjer

Navn	Beholdning	Kostpris	Markedsverdi	Mer-/mindreverdi
Awilco Drilling	50 000	1 368 000	1 617 500	249 500
RomReal	86 628	1 668 750	244 724	-1 424 026
Team Tankers International	99 302	1 062 531	885 277	-177 254
Sum utenlandske aksjer	235 930	4 099 281	2 747 501	-1 351 780

Norske aksjefond

Navn	Beholdning	Kostpris	Markedsverdi	Mer-/mindreverdi
Pareto Global andelsklasse I	104 292	50 000 000	133 783 453	83 783 453
Skagen Kon-Tiki C	58 792	30 000 000	54 392 685	24 392 685
First Generator	42 178	80 257 199	138 777 281	58 520 081
First Globalt Fokus	30 000	30 000 000	32 822 136	2 822 136
Pareto Investment Fund C	3 518	50 000 000	66 628 085	16 628 085
Storebrand Global Multifaktor Valutasikret	52 920	58 288 349	58 834 406	546 057
Sum norske aksjefond		298 545 548	485 238 046	186 692 498

Utenlandske aksjefond

Navn	Beholdning	Kostpris	Markedsverdi	Mer-/mindreverdi
Arctic Norwegian Equities Class I	38 612	50 000 000	84 874 682	34 874 682
Arctic Aurora Lifescience Class I NOK	20 000	20 000 000	24 869 800	4 869 800
Arctic Global Equities Class H Valutasikret	74 605	50 030 787	74 790 840	24 760 053
First SMB	23 228	25 315 093	42 692 157	17 377 063
Sum utenlandske aksjefond		145 345 880	227 227 479	81 881 598

Andre fond

Navn	Beholdning	Kostpris	Markedsverdi	Mer-/mindreverdi
Pareto World Wide Offshore	50 000	6 725 000	255 000	-6 470 000
Pareto Staur Energy AS	400	18 402 000	11 818 400	-6 583 600
Sum andre fond		25 127 000	12 073 400	-13 053 600

Sum aksjer og andeler , eks aksjer i eiendom		503 238 460	756 205 710	252 967 250
---	--	--------------------	--------------------	--------------------

Uavhengig revisors beretning

Til styret i Nortura Konsernpensjonskasse

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Nortura Konsernpensjonskasses årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2017, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler, forskrift om årsregnskap for pensjonsforetak og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Annen informasjon

Ledelsen er ansvarlig for annen informasjon. Annen informasjon består av årsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke annen informasjon, og vi attesterer ikke den andre informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese annen informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom annen informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den andre informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik

internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i

regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 15. mars 2018
BDO AS

Knut Nyerrød
Statsautorisert revisor

Til Styret i Nortura Konsernpensjonskasse

AKTUARERKLÆRING FOR 2017

Gabler Pensjonstjenester AS er ansvarshavende aktuar for Nortura Konsernpensjonskasse. Undertegnede utøver arbeidet på vegne av Gabler Pensjonstjenester AS.

Som pensjonskassens ansvarshavende aktuar skal Gabler Pensjonstjenester AS sørge for at pensjonskassen til enhver tid blir drevet på en forsikringsteknisk ansvarlig måte. I henhold til dette har vi vurdert den forsikringstekniske situasjon for Nortura Konsernpensjonskasse for 2017.

Rimeligheten i fordelingen i henhold til Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-13 (Tilordning av avkastning, overskudd) og § 3-14 (Overskudd på risikoresultatet) er vurdert i samsvar med Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-18 (Anvendelse av overskudd tilordnet kontrakten).

Pensjonskassen har benyttet pristariffer som er meldt til Finanstilsynet i samsvar med Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-7 (Meldeplikt og tilsyn med pristariffer).

Premiereserven for de kontraktfastsatte forpliktelsene er beregnet i samsvar med Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-9 (Premiereserve knyttet til kontraktfastsatte forpliktelser).

Etter vår vurdering er disse forhold i samsvar med lov og forskrifter, og pensjonskassen oppfyller gjeldende krav til avsetninger.

Oslo, 15. mars 2018

Gabler Pensjonstjenester AS

Ragnar Kjuus
Aktuar